

Barack Obama julkaisi ensimmäisen kirjansa ”*Dreams from my Father. A Story of Race and Inheritance*” vuonna 1995, 33-vuotiaana. BTJ Kustannus julkaisi sen suomennoksen tammi-kuussa, viikkoa ennen Obaman virkavalan päivää. Kirjan esipuheessa Obama kertoo tilaisuuden sen kirjoittamiseen tulleen,

”kun opiskelin juristiksi ja tulin valituksi oikeustieteellisen *Harvard Law Review* -aikauskirjan päätoimittajaksi ensimmäisenä afroamerikkalaisena. Valintani tuoman vaatimatoman julkisuuden vanavedessä sain kustantamolta ennakkopalkkion ja ryhdyin kirjoitustyöhön siinä uskossa, että perheeni tarina – ja yritykseni ymmärtää tuota tarinaa – voisi valottaa niitä rotujen välisiä jakolinjoja, jotka ovat muovanneet amerikkalaisten elämää merkittävästi, ja myös sitä modernin ihmisen identiteetin häilyvyyttä, joka aiheutuu eri aikakausien ja kulttuurien yhteentörmäyksistä.”

Kirjan takakansi puolestaan pelkistää näin:

”*Unelmia isältäni* -teoksessa hän kuvaa riipaisevasti kasvuaan valkoisen yksinhuoltajaäidin ja afrikkalaisen miehen poikana. Nuori Barack etsii itseään ja juuriaan, kunnes Afrikassa hän kohtaa katkeran totuuden isänsä elämästä ja pääsee viimein tasapai-

noon moniainekeksen taustansa kanssa. Hätkähdyttävän avoin ja mukaansatempaava kertomus, jonka myötä amerikkalaisuus määritellään uudelleen.”

Takakannen pelkistys, otsikoltaan ”Maailmankansalaisen kehityskertomus”, ei liioittele yhtään. Kovin kauaa kirjaa ei tarvitse lukea, kun vakuuttuu, että Obama on kaiken muun lisäksi myös kirjallisesti lahjakas mies.

Kaikkien linjanvetojensa perusteella Barack Obamalta odotetaan ja toivotaan rauhaa edistävää politiikkaa ja keinona tähän diplomatiaan panostamista. Ulkopoliittisen instituutin tutkija **Mika Aaltola** arvioi tämän korostavan Suomen painoarvoa (UP 21.1.):

”Suomen kaltaiselle välittävälle ja neuvottelevalle maalle, joka ei ole sotilaallisesti liittoutunut, on ehkä enemmän kysyntää kuin Bushin aikana, jolloin yksioikaisesti kysyttiin, oletko puolellamme vai meitä vastaan.”

Aaltola muistuttaa, että Suomessa on hyvä maine, eikä hänen mielestään ole mitään syytä hakea maalle uutta brändiä:

”Se on jo olemassa. Meillä on sotilaallisen liittoutumattomuuden kautta merkittävä rooli kriisinhallinnassa, rauhanturvaamisessa ja sillanrakentajana. Sen kummempaa brändiä me emme tarvitsekaan.”

Aaltolan mukaan Obaman tarkoitus on normalisoida maansa viholliskuvat ja nähdä niin Iran kuin Venäjän järkipäisinä toimijoina, joiden kanssa voidaan neuvotella:

”Jännitteisten suhteiden hoidossa saadaan myönteisiä tuloksia, jos kummankin osapuolen edut otetaan huomioon. Obama suosii ’älykästä voimaa’. Ongelmien ratkaisuihin käytetään kepin ja porkkanan lisäksi hunajaa, Aaltola sanoo.”

Puolustusvoimien uusi komentaja, 57-vuotias kenraaliluutnantti **Ari Puheloinen** tunnetaan pätevänä ja rehtinä miehenä, joka ei hötkeyle vaikeisakaan tilanteissa. Näin sanovat kuin yhdestä suusta Iltalehden (22.1.) haastattelemat puolustusvaliokunnan jäsenet Hanna-Leena Hemming (kok.), Juha Korkeaoja (kesk.), Juha Mieto (kesk.), Jaakko Laakso (vas.) ja Olli Nepponen (kok.). Jaakko Laakso näkee hänessä samankaltaisuutta Väinö Linnan Tuntemattomassa sotilaassa esiintyneeseen vänrikki Vilho Koskeleen:

”Tämä luonnehdinta ei ole vain minun. Monet pitkään puolustusvaliokunnassa toimineet ovat kuvanneet hänet siten. Hän ei ole vilkas puhuja, mutta kaikki on tarkkaan punnittua, Laakso tokaisee.”

Suomi on tullut olleeksi 10 vuotta OECD:n jäsen, ja sen kunniaksi Helsingissä järjestettiin tammikuussa juhlaseminaari. Sen pääpuhujaksi eli OECD:n pääsihteeri **Angel Gurría** nosti Suomen, muiden Pohjoismaiden mukana, maailmantalouden mallimaaksi (Demari 21.1.):

”Gurrian mielestä muut valtiot voisivat ottaa oppia siitä, miten valtion interventio markkinoille toimii. Hänestä siitä voi tulla malli sille, miten markkinataloutta korjataan, jotta nykyisestä talouskriisistä selvitäisiin. Tärkeitä ovat inhimilliseen pääomaan sijoittaminen, koulutus, tutkimus ja tuotekehitykseen panostaminen, kuten te teette. Yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa Suomesta on tullut yksi tasa-arvoisimmista yhteiskunnista. Tämä on suuri saavutus maailmassa, jossa talouden hedelmät jakautuvat yhä epätasaisemmin. Pohjoismainen malli työmarkkinamallineen, sosiaaliturvineen ja suhteellisen tiukan verotuksensa kanssa on laajaa mielenkiintoa herättävä. Moni maa on kiinnostunut esimerkiksi muutosturvasta. Sannon heille: voitte lainata nimen Pohjoismailta, ja vaikka maksaa näille pientä tekijänoikeusmaksua. Mutta jotta se toimisi, se maksaa: teidänkin täytyy verottaa, Gurria nauratti yleisöään.”

YP:n ensimmäiseen vuosikertaan *Heikki Sarmaja* kirjoitti sarjan yhteiskunta-ajattelun klassikoista ja aloitti Bernard Mandevillestä otsikolla ”Klassikoiden klassikko” (YP 1/98). Nyt Sarmaja on palannut Mandevillen ääreen ja raportoi seuraavaa:

”Mandevilleä selatessani löysin häneltä nykyisen kansalaispalkkakeskustelun ydintä luotaavan ajatuksen vuodelta 1723: ”The poor have nothing to stir them up to labour, but their wants, which is wisdom to relieve, but folly to cure.” Tämän vanhahtavan englannin suomenos voisi kuulua: ”Köyhillä ei ole muuta kannustinta työntekoon kuin puute; heidän puutteensa

lievittäminen on viisasta, mutta heidän parantamisensa siitä olisi mielettömyys.” Mandeville tarkoittaa köyhillä nimenomaan ”työtä tekeviä köyhiä”, jotka ovat hänestä luonnonvara, johon kaikkien sivistyneiden yhteiskuntien nauttima mukavuus perustuu – siellä ”missä orjuus ei ole sallittu”. Mandevillen kaava etsii tietyllä tavalla kipupistettä. Sen löytämistä tässä ja nyt kuvastaa se, kun Hesari kertoi sossun neuvovan ihmisiä menemään pelastusarmeijan ruokajonoon. Ja jos lama tulee, niin asenteet vain kovenevat. Muistan 1990-luvun pahoilta vuosilta presidentinvaalikeskustelun, jossa kysyttiin pitäisikö pitkäaikaistyöttömän tehdä jotakin sossulta saamansa perustoimeentulon vastikkeeksi, puhuttiin ’risusavotasta’. Kaikki muut paitsi Elisabeth Rehn hyväksyivät ajatuksen. Rehn sanoi, että ’perusturva ei ole palkka’. Rehn oli varmasti ainoa koko jengistä, joka on itse ollut oikeasti köyhän tilanteessa, kun hänen firmansa meni konkkaan. Olen itse ollut sossun kanssa tekemisissä ja tiedän omasta lattiataason kokemuksista, että hymy on sossussa hyytynyt. Tarkoitin myös kirjaimellisesti.”

Stakesin ja KTL:n fuusioituttua THL:ksi yhdistyivät myös STM:n entinen Socius, Stakesin Dialogi ja KTL:n Kansanterveys lehdeksi nimeltä *Tesso*. Sen ensimmäisessä numerossa päätoimittaja Riitta Viialainen raottaa nimen salaisuutta:

”Tästä lehdestä tuli Tesso, koska sen alussa on te, kuten terveys, ja lopussa so, kuten sosiaali. Tesso käsittelee näitä molempia asioita ja kaikkea sitä, mikä niitä yhdistää. Joku italiaa osaava tietää

myös, että tesso tarkoittaa italiaksi ’kudon’ ja on siis yksikön ensimmäisen pronominin presens verbistä tessere, ’kutoa’. Harva kuitenkin tietää sitä, ettei tarvitse mennä Italiaan asti löytääkseen ihan oikean tesso-sanan.

Ajassa taaksepäin ehkä kuitenkin täytyy mennä. Tesso on vanha keskisuomalainen murrasana, joka tarkoittaa kourukirvestä. Sillä koverrettiin yksipuisia ruuhia, eläinten juomakaukaloita ja kaikenlaisia pieniä esineitä, kuten puusta tehtyjä vateja...

Älä siis enää kummeksu, mikä ihmeen Tesso. Se on suomea. Se on työkalu. Myös tämä Tesso on työkalu, ainakin yritämme olla.”

Tesson ensimmäisen numeron pääkirjoituksessa THL:n pääjohtaja Pekka Puska ja kolumnissa STM:n kansliapäällikkö Kari Välimäki hahmottelevat uuden laitoksen profilia ja toiminnan painopisteitä. Mutta kannessa on tänä vuonna 90 vuotta täytävä Kerttu Tapiola Sysmästä.

”Uskon, että elämäni tarkoitus on kokea mahdollisimman usein iloa, innostusta, rakkautta ja rauhaa. Viimeisten kuukausien aikana olen huomannut saavani näitä tunteita helpolla ja halvalla arkisista asioista: hyvän aterian kokkaamisesta, aurin gonpaisteesta kävelystä tai rakkaiden kanssa hengämisestä.

Tiedän, ettei havaintoni ole mitenkään uusi tai ihmeellinen, mutta minun elämäni sen sisäistäminen muutti. Vaikka olen kohdannut edelleen vastoinkäymisiä, olen levollisempi, iloisempi ja tyytyväisempi kuin koskaan ennen. Ennen kaikkea en enää vietä öitä miettien, onko missään mitään järkeä.” (*Katri Manninen*, Metro-lehti 19.1.)